

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI
SAMARQAND DAVLAT UNIVERSITETINING
KATTAQO'RG'ON FILIALI

Ro'yxatga olindi
№_BD-60410100-2.04

“TASDIQLAYMAN”

Direktor

Sh.R.Urakov

2021-yil “30” 08.

Auditorlik faoliyating xalqaro standarti

FANINING O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 400000 – Biznes, boshqaruv va huquq

Ta'lim sohasi: 410000 – Biznes va boshqaruv

Ta'lim yo'nalishi: 60410100 – Buxgalteriya hisobi va audit

Kattaqorg'on-2021

Fan/modul kodi		O'quv yili	Semestr	Kreditlar
TFT-2006		2024-2025	7	5
Fan/modul kodi		Ta'lim tili		Haftadagi dars soatlari
Tanlov		O'zbek		4
1.	Fanning nomi	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	Auditorlik faoliyating xalqaro standarti	60	90	150
2.	I. O'QUV FANINING MAQSADI VA VAZIFASI Fanni o'qitishdan maqsad - talabalarda buxgalteriya hisobining ob'ektlari bo'yicha yo'nalishiga mos bilim, ko'nikma va malaka bilimlarni shakllantirishdan iborat. Fanning asosiy vazifalari - talabalarni xo'jalik yurituvchi sub'ektlardagi mablag'lar, ularning tashkil topish manbalarining harakatini to'g'ri aks ettirish, hisobotlarni tuzish, moliyaviy hisobot ma'lumotlarining shaffofligini ta'minlash, boshqa sub'ektlar bilan hisoblashishlarni to'g'ri tashkil qilishni qonunlar, qarorlar va boshqa me'yoriy hujjatlar asosida o'rgatishdan iborat. Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi. Auditorlik faoliyati, xalqaro standartlarga muvofiq bajarilgan ravishda, kompaniyalar va tashkilotlarning moliyaviy hisobotlarini, hisobotlarni tuzilishi va hisobotlashni tekshirishni qamrab olishni o'z ichiga oladi. Bu standartlar transparensiya, ishonch, va moliyaviy hisobotlarning obyektivlik va intizomiyatini ta'minlashga qaratilgan. Faollikning asosiy maqsadi moliyaviy hisobotlar va shuningdek hisobotlar tuzilishining to'g'ri, aniq va obyektivlik bilan amalga oshirilishi va qonunlar, tartibotlar va shartlar bo'yicha tekshirilishi va baholanishi yoki hisobotda ko'rsatilgan axborotlar bo'yicha tushuncha beringan shaklda amalga oshirilishi uchun tuziladi. Bundan tashqari, auditorlik faoliyati kompaniyalar uchun moliyaviy siyosat va strategiyaning belgilanishi, takomillashtirilishi,			

muhoşhish va qadrlangan yutuqlarini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

II. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

II.1. Fan tarkibiga qo'yidagi mavzular kiradi:

1-mavzu. Auditning xalqaro standartlarining ahamiyati va vazifalari

Auditning xalqaro standartlari, moliyaviy hisobotlarni tekshirish va baholash jarayonida o'z ahamiyatiga ega. Ularning vazifalari quyidagilar bo'lishi mumkin:

1. **Intizomiyat va to'g'ri amal:** Xalqaro standartlar, moliyaviy hisobotlarni tekshirish va baholash jarayonlarida intizomiy va to'g'ri amalni ta'minlash uchun kerak bo'lgan qoidalarni belgilaydi.
2. **Transparensiya va ishonch:** Standartlar, kompaniyalar tomonidan taqdim etilgan moliyaviy axborotlarning obyektivlik, ishonch va transparensiyasini ta'minlash uchun kerak bo'lgan ko'rsatkichlarni aniqlaydi.
3. **Hisob-kitoblarni solishtirish:** Audit xizmatlarining yaxshi sifatida o'qilishi va solishtirilishi, kompaniyalar tomonidan tuzilgan moliyaviy hisobotlarning to'g'ri va aniqligini ta'minlashda muhimdir. Xalqaro standartlar, bu solishtirishni qanday bajarilishi kerakligini belgilaydi.
4. **Rivojlantirish:** Standartlar, auditorlar va moliyaviy hisobchilar uchun rivojlanish yo'lini belgilaydi va yangi moliyaviy mablag'lar, usullar va tegishli xalqaro tartibotlar keng qamrovli o'rganish va rivojlanishni ta'minlaydi.
5. **Moliyaviy munosabatlar:** Xalqaro standartlar, moliyaviy hisobotlar va auditorlik faoliyatining o'zaro munosabatlarini belgilaydi va shuningdek auditor va kompaniya o'rtasidagi shaffoflikni ta'minlaydi.
6. **Rivojlanishni kuzatish:** Standartlar va qonunlar auditorlar va kompaniyalar uchun xarakteristika tufayli mavjud bo'lgan yangi moliyaviy va auditorlik masalalarni o'rganish, tahlil qilish va rivojlanishni kuzatishda yordam beradi.

Bu standartlar, auditorlar va kompaniyalar o'rtasida ishonchli moliyaviy hisobotlar va transparensiyani ta'minlashda katta ahamiyatga ega. Raqobat kuchayishi, global bozorda ishtirok etish va moliyaviy hisobotlar orqali biznes natijalarini tushuntirish talablari kuzatishda standartlar muhim ahamiyatga ega.

2-mavzu. Auditning xalqaro standartlari asosida auditni tashkil

Xalqaro standartlar asosida auditni tashkil qilishda bir qancha muhim qadam mavjud:

1. **Auditni rejalashtirish:** Auditni tashkil qilishda birinchi qadam, moliyaviy hisobotlarni tekshirishning doimiy va tuzilgan jarayonini belgilashdir. Auditning maqsadi, obyektivlik va miqdorni aniqlash uchun moliyaviy hisobotlarni tahlil qilishdir.
2. **Audit jadvali tuzilishi:** Auditning tuzilishi va samaradorligi uchun, jadval tayinlash sharttir. Bu jadvalda, auditni amalga oshirish va bajarilishi kerak bo'lgan har bir bosqich, foydalanuvchilar, muddatlari, va auditning muqobil standartlarga mos kelishuvlarini o'z ichiga oladi.
3. **Ehtiyotlar va rivojlanish:** Audit jarayoni davomida ehtiyotlar ko'rsatilishi, muddatlari belgilanishi va qo'llanilishi lozim. Bunda, auditor va kompaniya o'rtasidagi kommunikatsiya tizimi, moliyaviy axborotlarga kirish va ularning tekshirish usullari kengaytirilishi kerak.
4. **Xalqaro standartlarga rioya qilish:** Audit jarayoni, xalqaro standartlar asosida bajarilishi kerak. Bu standartlar moliyaviy hisobotlar va moliyaviy axborotlarni tekshirish va baholash jarayonida obyektivlik, transparensiya va ishonchni ta'minlashga qaratilgan.
5. **Tekshirish va baholash:** Auditning asosiy qismi, moliyaviy hisobotlarni tekshirish va baholashdir. Auditorlar, xalqaro standartlarga rioya qilib, moliyaviy hisobotlarni, moliyaviy axborotlarni va kompaniya hisob-kitoblari bilan solishtirish va tekshirish jarayonlarini amalga oshirishlari kerak.
6. **Hisobot:** Audit jarayoni tugagandan so'ng, auditorlar moliyaviy hisobotlar haqida ruxsatnoma, ko'rsatmalar va taqrizlar beradilar. Bu hisobot kompaniya rahbariyati, ishchi organlar, hisob-kitob bo'yicha tashkilotlar va boshqa tomonlarga taqdim etiladi.

Xalqaro standartlar asosida auditni tashkil qilish, moliyaviy hisobotlarning obyektivlik, ishonch va transparensiyasini ta'minlashda katta ahamiyatga ega. Bu standartlar, kompaniyalar va auditorlar uchun muhim qo'llanma bo'lib, moliyaviy hisobotlar va moliyaviy axborotlarning tekshirilishi va baholanishi jarayonida yaxshi amalga oshirilishi uchun kerak bo'ladi.

3-mavzu. Auditorlik dalillarini yig'ish Auditorlik dalillarini yig'ish kompaniya yoki tashkilotlarning moliyaviy hisobotlarini tekshirish va baholash jarayonida auditorlar tomonidan foydalaniladigan muhim qo'llanmalardan biridir. Bu dalillar, auditni amalga oshirish va moliyaviy hisobotlar haqida aniq va ma'lumotlarni ta'minlashga yordam beradi.

Quyidagi holatlarda auditorlar auditorlik dalillarini yig'ishadi:

1. **Hisobotlar va ma'lumotlar:** Auditorlar auditorlik jarayonini boshlashdan oldin, kompaniya tomonidan taqdim etilgan moliyaviy hisobotlar, hisob-kitoblar, moliyaviy axborotlar, hisobot ko'rsatkichlari, va boshqa ma'lumotlarga ega bo'lishlari kerak.
2. **Kompaniya va tashkilot haqida ma'lumotlar:** Auditning boshlanishi uchun, auditorlar kompaniya yoki tashkilot to'g'risida ma'lumot to'plab olishlari kerak. Bu ma'lumotlar kompaniya faoliyatining turlari, struktura, moliyaviy siyosatlar va protseduralar, va boshqa muhim faktlar bo'lishi mumkin.
3. **Hisobotni tuzish va auditorlik hisobotlari:** Auditorlar, moliyaviy hisobotni tuzilish jarayonini tahlil qilishadi. Bu shu jumladan, auditning muqobil xalqaro standartlarga mos ravishda olib borilishi, moliyaviy hisobotlarning qonunlar, tartibotlar va shartlar bo'yicha tekshirilishi va baholanishi, va boshqa tegishli jarayonlarni o'z ichiga oladi.
4. **Auditorlik xizmati plani va jadvali:** Auditorlar auditorlik xizmatining tashkil etilishi va bajarilishi uchun boshqa bir auditorlik dalil sifatida auditorlik xizmati plani va jadvali tuzishadi. Bu jadval, audit jarayonini tartibga solish, auditorlar va kompaniya o'rtasidagi kommunikatsiya tizimi, muddatlari va boshqa muhim tadbirlarni belgilaydi.
5. **Kompaniya ichki nazorati va auditga oid ma'lumotlar:** Auditorlar, kompaniya ichki nazorati, audit debriefing (auditning natijalari to'g'risida o'zaro muzokaralar), audit jarayonining amalga oshirilishiga oid ma'lumotlar va boshqa auditorlik jarayonlarini o'z ichiga oladi.

Auditorlar, yuqorida keltirilgan auditorlik dalillarini to'plab olish orqali, moliyaviy hisobotlarni tekshirish va baholash jarayonini samarali va effektiv bajarishadi. Bu dalillar, auditning obyektivligini va to'g'ri amalini ta'minlashda muhim ahamiyatga ega.

4-mavzu. Audit o'tkazish jarayonida malumotlarni yig'ish va umumlashtirish bo'yicha xalqaro audit standartlari

Xalqaro audit standartlari, auditning o'tkazilishi davrida malumotlarni to'plash va umumlashtirish jarayonini belgilab beradi. Bu standartlar, auditorlar tomonidan qonunlar, tartibotlar va tizimlar bo'yicha moliyaviy hisobotlarni tekshirish uchun qo'llaniladi va auditning obyektivligini, aniqlikni va qonunchilikni ta'minlash maqsadida yaratilgan.

Quyidagi bir nechta xalqaro audit standartlari, malumotlarni yig'ish va

umumlashtirish bo'yicha kerakli tartib va tuzilishni belgilaydi:

1. **ISA 315 (Revised): Umumiy risk va uning bajarilishi uchun ma'lumot tizimi va kontrol qilishni aniqlash:** Bu standart, auditorlar uchun kompaniya ichki nazoratini tahlil qilish va uning bajarilishi uchun kerakli ma'lumotlar to'plashni, umumiy risklarni aniqlashni va kompaniyadagi ma'lumot tizimining roli va mohiyatini aniqlashni talab qiladi.
2. **ISA 500: Audit hujjatlari:** Bu standart, auditorlarga audit jadvalida, hisobotlar, hisobotlar va boshqa moliyaviy ma'lumotlar orqali audit natijalarini ta'minlash uchun kerakli hujjatlarni to'plab olish va saqlashni ta'minlashni talab qiladi.
3. **ISA 540 (Revised): Moliyaviy hisobotlarning taxminiy qiymatini aniqlash:** Bu standart, auditorlarga moliyaviy hisobotlarni tekshirish jarayonida taxminiy qiymatlarni aniqlash uchun kerakli malumotlarni yig'ish va umumlashtirishni ta'minlashni talab qiladi.
4. **ISA 501: Auditorlik bo'yicha hujjatlarning audit hisobotlariga kiritilishi:** Bu standart, auditorlarga audit hisobotlariga kiritilayotgan auditorlik bo'yicha hujjatlarni to'plash, ularga kirishni ta'minlash va uning tekshirilishi uchun ma'lumotlarni yig'ishni ta'minlashni talab qiladi.
5. **ISA 505: Umumiy audit jarayonining komponentlari:** Bu standart, auditorlarga umumiy audit jarayonining bir qismi sifatida moliyaviy hisobotlarni tekshirish va baholash jarayonida kerakli malumotlarni to'plash va umumlashtirishni ta'minlashni talab qiladi.

Bu standartlar, auditorlarga moliyaviy hisobotlarni tekshirish va baholash jarayonida kerakli malumotlarni to'plash va umumlashtirishni aniqlaydi va auditning obyektivligini, aniqligini va qonunchilikni ta'minlashga qaratilgan. Raqamli hisobotlar va boshqa moliyaviy axborotlarni tekshirish jarayonlarida, bu standartlarga rioya qilish, auditni samarali va effektiv bajarishni ta'minlaydi.

5-mavzu. Auditlik xulosa va takliflarining xalqaro standartlari

muhim xalqaro audit standartlari quyidagilardir:

1. **ISA (International Standards on Auditing):** ISA, xalqaro ko'rsatkichlarga asoslangan standartlar jamiyat, kompaniya va boshqa tashkilotlar uchun audit jarayonini boshqarishda yordam beradi. Ularning maqsadi, samarador va ixtisoslashtirilgan auditni ta'minlashga oid asosiy prinsiplarni aniqlash va aniqlashdir.
2. **IFRS (International Financial Reporting Standards):** IFRS, xalqaro moliyaviy hisobotlash standartlarini ta'lim etadi. Bu standartlar kompaniyalar tomonidan yaratilgan moliyaviy hisobotlarni harmonizatsiyalash va aniq bo'lishda yordam

beradi. Auditlar, IFRS qoidalari asosida kompaniyalar tomonidan to'g'ri amalga oshirilganini tekshiradi.

3. **ISO (International Organization for Standardization):** ISO standartlari turli sohalar uchun xizmat ko'rsatish va mahsulotlarni yaratish jarayonlarini tartibga solishni ta'minlaydi. Moliyaviy hisobotlar va kompaniya operatsiyalari shuningdek, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish jarayonlarini to'g'ri olib borishda yordam beradi.
4. **COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission):** COSO standartlari, moliyaviy hisobotlarni tuzilish va tartibga solish sohasida axborotni tuzish va qo'llashga oid asosiy ko'rsatkichlarni aniqlaydi.

Auditlar, xulosa va takliflar tuzilishida bu xalqaro standartlar asosida amalga oshiriladi. Ularni mustahkamlash, davlatlar, kompaniyalar va auditorlar o'rtasidagi harmoniyani ta'minlashda katta ahamiyatga ega.

6-mavzu. Auditning mahsus jabhalari va unga xizmat ko'rsatish

Auditlar, xulosa va takliflar, xalqaro standartlar to'g'risidagi ma'lumotlarni izlash uchun global tajribaga asoslanadi. Xalqaro standartlar, auditning samaradorligini ta'minlash uchun qat'iyotga aylanadi va xulosa va takliflarni yaxshilashda yordam beradi. Ba'zi muhim xalqaro audit standartlari quyidagilardir:

1. **ISA (International Standards on Auditing):** ISA, xalqaro ko'rsatkichlarga asoslangan standartlar jamiyat, kompaniya va boshqa tashkilotlar uchun audit jarayonini boshqarishda yordam beradi. Ularning maqsadi, samarador va ixtisoslashtirilgan auditni ta'minlashga oid asosiy prinsiplarni aniqlash va aniqlashdir.
2. **IFRS (International Financial Reporting Standards):** IFRS, xalqaro moliyaviy hisoblash standartlarini ta'lim etadi. Bu standartlar kompaniyalar tomonidan yaratilgan moliyaviy hisobotlarni harmonizatsiyalash va aniq bo'lishda yordam beradi. Auditlar, IFRS qoidalari asosida kompaniyalar tomonidan to'g'ri amalga oshirilganini tekshiradi.
3. **ISO (International Organization for Standardization):** ISO standartlari turli sohalar uchun xizmat ko'rsatish va mahsulotlarni yaratish jarayonlarini tartibga solishni ta'minlaydi. Moliyaviy hisobotlar va kompaniya operatsiyalari shuningdek, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish jarayonlarini to'g'ri olib borishda yordam beradi.
4. **COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission):** COSO standartlari, moliyaviy hisobotlarni tuzilish va tartibga solish sohasida axborotni tuzish va qo'llashga oid asosiy ko'rsatkichlarni aniqlaydi.

Auditlar, xulosa va takliflar tuzilishida bu xalqaro standartlar asosida amalga oshiriladi. Ularni mustahkamlash, davlatlar, kompaniyalar va auditorlar o'rtasidagi harmoniyani ta'minlashda katta ahamiyatga ega.

3.5

Auditning mahsus jabhalari va unga xizmat ko'rsatish Auditning mahsus jabhalari va ularni xizmat ko'rsatishning bir qismi quyidagi ko'rsatuvchilardan iborat bo'lishi mumkin:

1. **Moliyaviy Auditlar:** Bu tur auditlar, tashkilotlarning moliyaviy hisobotlari va hisob-kitoblari bo'yicha tekshirishlarni o'z ichiga oladi. Ular moliyaviy

- axborotlarining to'g'ri va ishonchli bo'lishini ta'minlash uchun amalga oshiriladi.
2. **Operatsion Auditlar:** Operatsion auditlar, tashkilotlarning faoliyatlarini, tizimlarni va uskunalarni tekshirish uchun amalga oshiriladi. Bu tur auditlar, operatsiyalarning samaradorligini oshirish va tashkilotning maqsadlarga erishishida qanday o'zgarishlarni kiritish kerakligini aniqlash uchun yordam beradi.
 3. **IT Auditlar:** IT (Information Technology) auditlar, tashkilotlarning axborot texnologiyalari sohasidagi faoliyatlarini tekshirish uchun amalga oshiriladi. Bu tur auditlar, tarmoqlar, xavfsizlik protokollari, ma'lumotlar bazalari va boshqa IT infrastruktura elementlarini tekshirish uchun keng ko'lami yondashishni o'z ichiga oladi.
 4. **Moliyaviy Takomillashtirish (Financial Improvement) Auditlar:** Bu tur auditlar, tashkilotlarning moliyaviy jarayonlarini, moliyaviy axborotlarni tizimli tartibga solish va tashkilotning moliyaviy nafaqatlarini takomillashtirishda yordam beradi.
 5. **Hisob-kitob va Auditing Xizmatlari:** Bu xizmatlar, tashkilotlarga moliyaviy hisobotlar tayyorlashda, hisob-kitob jarayonlarini boshqarishda va audit jarayonlarini amalga oshirishda yordam beradi.
 6. **Boshqaruv Xizmatlari:** Boshqaruv xizmatlari, tashkilotlarga korxona boshqarish, korporativ boshqaruv, moliyaviy strategiyalarni rivojlantirish va tashkilotning maqsadlariga erishishda yordam berishni o'z ichiga oladi.

Auditning mahsus jabhalari va ularni xizmat ko'rsatish, tashkilotlar uchun moliyaviy saboq, ma'lumotlarning himoya qilinishi, faoliyat samaradorligini oshirish va moliyaviy islohotlarni takomillashtirishga ko'makchi bo'lishda katta ahamiyatga ega.

7-mavzu. Xalqaro audit amaliyoti yuzasidan yo'riqnoma

Auditlar, xulosa va takliflar, xalqaro standartlar to'g'risidagi ma'lumotlarni izlash uchun global tajribaga asoslanadi. Xalqaro standartlar, auditning samaradorligini ta'minlash uchun qat'iyoatga aylanadi va xulosa va takliflarni yaxshilashda yordam beradi. Ba'zi muhim xalqaro audit standartlari quyidagilardir:

1. **ISA (International Standards on Auditing):** ISA, xalqaro ko'rsatkichlarga asoslangan standartlar jamiyat, kompaniya va boshqa tashkilotlar uchun audit jarayonini boshqarishda yordam beradi. Ularning maqsadi, samarador va ixtisoslashtirilgan auditni ta'minlashga oid asosiy prinsiplarni aniqlash va aniqlashdir.
2. **IFRS (International Financial Reporting Standards):** IFRS, xalqaro moliyaviy hisobotlash standartlarini ta'lim etadi. Bu standartlar kompaniyalar tomonidan yaratilgan moliyaviy hisobotlarni harmonizatsiyalash va aniq bo'lishda yordam beradi. Auditlar, IFRS qoidalari asosida kompaniyalar tomonidan to'g'ri amalga oshirilganini tekshiradi.
3. **ISO (International Organization for Standardization):** ISO standartlari turli sohalar uchun xizmat ko'rsatish va mahsulotlarni yaratish jarayonlarini tartibga solishni ta'minlaydi. Moliyaviy hisobotlar va kompaniya operatsiyalari shuningdek, ishlab chiqarish va xizmat ko'rsatish jarayonlarini to'g'ri olib borishda yordam beradi.
4. **COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission):** COSO standartlari, moliyaviy hisobotlarni tuzilish va tartibga solish sohasida axborotni tuzish va qo'llashga oid asosiy ko'rsatkichlarni aniqlaydi.

Auditlar, xulosa va takliflar tuzilishida bu xalqaro standartlar asosida amalga oshiriladi.

Ularni mustahkamlash, davlatlar, kompaniyalar va auditorlar o'rtasidagi harmoniyani ta'minlashda katta ahamiyatga ega.

8-mavzu. umumiy Qabul Qilish Standartlari (ISA): Auditorlikning umumiy qabul qilish prinsiplarini taqdim etadi.

Umumiy Qabul Qilish Standartlari (ISA), auditorlar uchun xizmat ko'rsatish va ularga ishonch hosil qilish bo'yicha global standartlar to'plamidir. Bu standartlar auditoq bo'limning obyektivlik va kompetensiyasini ta'minlash, ma'lumotlarni tekshirish jarayonida ishonch hosil qilishni va auditoq natijalarining ishonchli va xavfsizligini ta'minlashga yordam beradi.

ISA, auditorlar uchun quyidagi umumiy qabul qilish prinsiplarini taqdim etadi:

1. **Integratsiya va Obyektivlik:** Auditorlar qonunlarga va auditorlik standartlariga rioya qilish va auditorlik jarayonida obyektivlikni saqlash zarurati.
2. **Ishonch va Xavfsizlik:** Auditoq jarayonida to'g'rilik va ishonchni ta'minlash, ma'lumotlarni tekshirishning to'g'ri metodlarni qo'llab-quvvatlash, va auditoq natijalarining xavfsizligini ta'minlash.
3. **Ma'lumot Tekshirish Usullari va Ko'rsatilgan Ma'lumotlar:** Auditoq ishlarini amalga oshirish uchun ma'lumot tekshirish usullari va ko'rsatilgan ma'lumotlarga rioya qilish.
4. **Auditoq Ishtirokchilari O'rtasidagi Hamkorlik:** Auditorlar va shakllar o'rtasidagi ishonchli munosabatlarni ta'minlash, maslahatlashish va ish birlashtirish.
5. **Mavzular bo'yicha O'zlashtirish:** Auditoq dasturlarini ishlab chiqish va auditga oid ma'lumotlarni taqdim etish, yangilanishlar va o'zlashtirishlar bilan shug'ullanish.
6. **Ma'lumot Tekshirish Jarayoni va Audit Dasturi:** Ma'lumot tekshirish jarayonida auditorlik prinsiplariga rioya qilish, jarayonni rejalashtirish, ma'lumotlarni tekshirish va audit dasturini yaratish.
7. **Audit Ko'rsatilgan Ma'lumotlar:** Audit natijalarini yozish va audit ko'rsatilgan ma'lumotlarini taqdim etish. Bu standartlar auditoq to'lovlarini, xizmatlarini, va natijalarini taqdim etishning tartibi va shaklini amalga oshirishga yordam beradi.

ISA, auditorlarning mas'uliyatlarini, xizmat ko'rsatishning sifatini, va natijalarini ishonchlilik, xavfsizlik, va obyektivlik asosida ta'minlash uchun keng qamrovli prinsiplar va talablarni taqdim etadi.

3.5

9-mavzu. Auditorlik Faoliyatini Muxosish Etish Standartlari (SAS): Auditorlar uchun ma'lumotlarni to'plash, sinash, va hisob-kitob berishning asosiy prinsiplarini o'z ichiga oladi.

Auditorlik Faoliyatini Muxosish Etish Standartlari (SAS), auditorlar uchun ma'lumotlarni to'plash, sinash, va hisob-kitob berish jarayonlarini tartibga soluvchi standartlar to'plamidir. SAS lar davlatlar va auditorlik assotsiyatsiyalari tomonidan amalga oshiriladi va auditorlar tomonidan qo'llaniladi. Bu standartlar boshqa auditorlar, so'zlashishchi bo'limlar, auditorlik bo'limlari va investorlar uchun hisob-kitobni sodda, oqilona va

soliqqa ishonchli qilishga yordam beradi. SAS lar tushunchalar, tushuntirishlar, hisob-kitob tizimlari, sinash, va ma'lumotlarni to'plash jarayonlarini o'rganish uchun yordam beradi. Bu standartlar ayni paytda auditorlar uchun ishlaydigan vakillar uchun ma'lumotlarni to'plash va sinashni tadqiq qilish uchun yordam beradi.

10-mavzu. Auditorlik Xarajatlari va Bohlamalar Fani (CAS): Auditorlar uchun moliyaviy hisob-kitob berishga oid talablarni taqdim etadi.

Auditorlik Xarajatlari va Bohlamalar Fani (CAS) auditorlar uchun moliyaviy hisob-kitob berishga oid talablarni taqdim etadi. Bu, moliyaviy hisob-kitobning yuqori standartlarini ta'minlash maqsadida yaratilgan bir qo'llanma bo'lib, audit kompaniyalari, hisob-kitob boshqaruvchilari va auditorlar uchun ko'rsatma hujjatlarni o'z ichiga oladi. Bundan tashqari, bu standartlar yuridik va moliyaviy xizmat ko'rsatuvchilarga, tashkilotlar va shaxslarga moliyaviy hisob-kitobning ishonchliligini ta'minlashda yordam beradi.

Bu fanni talablari ko'rsatishning asosiy maqsadi shunday hisob-kitob jarayonlarini harmonizatsiya qilish va yagona moliyaviy hisob-kitobning standartlarini amalga oshirishdir. Bunda, auditorlar moliyaviy hisob-kitob jarayonlarini tekshirish, qiymatlash va hisob-kitob ko'rsatmalarini tahlil qilish uchun o'zlariga yo'l yo'lashadi.

Bu standartlar auditorlarga tadbirkorlik faoliyatining shaffof va ishonchli bir rivojlanishi uchun kerakli bo'lgan ilmiy va amaliy bilimlarni ta'minlashga yordam beradi. Shuningdek, bu standartlar moliyaviy hisob-kitobning transparensiyasini, ijobiy tasdiqligini va obro'ni oshirishni ko'zda tutadi.

11-mavzu. Xalqaro Chet El Savdo Fani (IFRS): Korxonalar uchun xalqaro savdo va hisob-kitobni moslashtirishga yordam beradi.

Xalqaro Chet El Savdo Fani (IFRS) - bu xalqaro savdo va hisob-kitobning birlashmasi bo'yicha qabul qilingan standartlar to'plami. Ushbu standartlar korxonalar uchun xalqaro savdo operatsiyalarini, hisob-kitobni, ma'lumotlar taqsimotini va hisobotlarni moslashtirishga yordam beradi. IFRS, xalqaro savdo moliyaviy hisob-kitobi tizimini o'rganishga imkon beradi va korxonalar o'rtasida moliyaviy ma'lumot almashishni sodda qiladi. Bu esa xalqaro biznes ommalashuvini, investitsiyalarni kengaytirishni va kompaniyalar uchun moliyaviy tomonni oshirishni osonlashtiradi.

12-mavzu. Xalqaro Chet El Moliya Fani (IFAC): Xalqaro standartlarni qamrab olishda yordam beradi va auditorlik va moliya hisob-kitobi sohasidagi xalqaro standartlarni tartibga soladigan tashkilotdir.

Xalqaro Chet El Moliya Fani (IFAC) bu muhim tashkilot, chunki uning asosiy vazifalari auditorlik va moliya hisob-kitobi sohasidagi xalqaro standartlarni tartibga solash, ijro etish va rivojlantirishdir. IFAC, moliya hisob-kitobi sohasidagi xalqaro standartlarni qo'llab-quvvatlash orqali, biznes operatsiyalarining barqarorligi va ishonchini oshirishda katta ro'lini o'ynaydi. Ular auditorlarga va moliya hisob-kitobi mutaxassislariga dunyo bo'ylab ma'lumot, qo'llab-quvvat va tajribani taqdim etish orqali ulardagi yangiliklarni o'rganishda va ulardagi yangiliklarni amalga

oshirishda yordam beradi. IFAC ayni paytda, moliya hisob-kitobi sohasidagi axborot standartlarini, etika qoidalarini va yangi rivojlanayotgan moliya hisob-kitobi tajribalarini o'rganish va ularga taalluqli bo'lgan yangiliklarni kuzatish hamda amalga oshirishda keng imkoniyatlarni o'zida mujassamlashtiradi. Bu tashkilotning faoliyatlarining natijasida, moliya hisob-kitobi sohasidagi tajribalar, ma'lumotlar va amaliyotning sifati va qabul qilingan standartlarni qadrlash bo'yicha jahon miqyosidagi shaffoflik va ishonchni ta'minlashga yordam beradi

13-mavzu. Auditorlik va Hisob-kitob Berishga Doir Xalqaro Praktika (IAASB): Auditorlar uchun xalqaro standartlarni qamrab olishga yordam beradi.

Auditorlik va hisob-kitob berishga doir xalqaro praktika (IAASB) - bu auditorlar uchun xalqaro standartlarni qamrab olishga yordam beradigan va ularga qo'llab-quvvatlash uchun tashkil etilgan xalqaro tashkilotdir. IAASB, auditorlarning oliy sifatlari olib borish uchun xalqaro standartlarni rivojlantiradi va taqdim etadi. Ular, hisob-kitobning barcha sohalariga doir standartlarni tuzish va ulardagi o'zgarishlarni monitoring qilish bilan shug'ullanadilar.

IAASBning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:

1. **Xalqaro standartlar yaratish:** IAASB, auditorlar va hisob-kitob bo'yicha xalqaro standartlarni yaratadi. Bu standartlar, hisob-kitob amaliyotlari va audit sohasida yaxshi amaliyotlarni ta'minlash maqsadida xalqaro darajada qabul qilinadilar.
2. **Standartlarni yangilash va rivojlantirish:** Hisob-kitob va audit sohasidagi yangiliklarga mos standartlarni taqdim etish uchun IAASB standartlarni doimo yangilaydi va rivojlantiradi.
3. **Standartlarni tahlil qilish:** IAASB, mavjud auditorlik standartlarini va qonunlarni tahlil qiladi, ularga murojaat etadi va ularga qarshi chiqishlarini rivojlantiradi.
4. **Ko'rsatmalar va qo'llanmalar taqdim etish:** IAASB, auditorlarga, hisob-kitob bo'yicha mutaxassislar va boshqa shaxslarga xalqaro standartlar va qo'llanmalar taqdim etadi.
5. **Monitoring va hisob-kitob bo'yicha auditorlik standartlarining amal qilishini baholash:** IAASB, auditorlar tomonidan xalqaro standartlarni qanday amal qilishlarini kuzatib boradi va ulardagi o'zgarishlarni to'g'ri tushunish uchun monitoring amalga oshiradi.

IAASB, auditorlik sohasidagi masalalarni hal qilishda katta rol o'ynaydi va xalqaro amaliyotni rivojlantirishda yordam beradi. Bu tashkilot auditorlar, kompaniyalar va ommaviy sohani o'z ichiga olgan barcha to'lovlarni va hisob-kitob operatsiyalarini isloh qilishda xizmat qiladi.

14-mavzu. Xalqaro Chet El Ma'lumotni Ta'minlashga Doir Xalqaro Fani (IASB): Korxonalar uchun ma'lumotlarni taqdim etish, shuningdek, ularga kirishni boshqarish uchun xalqaro standartlarni o'rganishda yordam beradi.

Xalqaro Chet El Ma'lumotni Ta'minlashga Doir Xalqaro Fani (IASB), yoki International Accounting Standards Committee (IASB) korxonalar uchun ma'lumotlarni taqdim etish va ularga kirishni boshqarish uchun xalqaro standartlarni o'rganishda yordam beruvchi xalqaro tashkilotdir. IASB ning asosiy maqsadi, xalqaro hisob-kitob standartlarini

rivojlantirish va ularga amal qilishni ta'minlashdir.

Quyidagi vazifalarni bajaradi:

1. **Xalqaro standartlarni rivojlantirish:** IASC, xalqaro darajada tan olingan hisob-kitob standartlarini rivojlantirish va tartibga solish bilan shug'ullanadi. Bu standartlar, korxonalar uchun hisob-kitob ma'lumotlarini taqdim etishning qulay va aniq usullarini ta'minlash maqsadida yaratiladi.
2. **Har xil korxonalar uchun standartlarni integratsiyalash:** IASC, har xil korxonalar uchun standartlarni birlashtirish va ularga moslashtirish bilan shug'ullanadi. Bu, xalqaro tajribaga asoslangan standartlarning ko'pgina yodgorliklari va to'g'ridan-to'g'ri taqdim etishga imkoniyat yaratadi.
3. **Haroratli ko'prik va xususiyatlar:** IASC, har xil korxonalar uchun ma'lumotlarni taqdim etish va ularga kirishni boshqarish uchun haroratli ko'prik va xususiyatlar yaratishga yordam beradi. Bu, xalqaro savdo va moliyaviy hisob-kitob tizimlari orasidagi isloh va ta'limotning samaradorligini oshiradi.
4. **Hisob-kitob standartlarini isloh qilish:** IASC, hisob-kitob sohasidagi yangiliklarni kuzatib borish va standartlarni doimo yangilash bilan shug'ullanadi. Bu, moliyaviy hisob-kitobning rivojlanishiga va dunyodagi korxonalar uchun qonunlashtirilgan hisob-kitob standartlariga moslashishiga yordam beradi.

IASC, korxonalar uchun xalqaro hisob-kitob standartlarini rivojlantirish va ularga amal qilishni ta'minlashda muhim rol o'ynaydi. Ular, korxonalar uchun hisob-kitobning transparantligini oshirish, soliq huquqi tartibotini amalga oshirish va xalqaro savdo faoliyatini rivojlantirish uchun katta ahamiyatga ega.

15-mavzu. Xalqaro Korxona Boshqarish Birlashmasi (IIRC): Integratsiyalangan hisob-kitob berishni taqdim etadi va korxonalar uchun ma'lumotlarni taqdim etish jarayonlarini o'z ichiga oladi.

Xalqaro Korxona Boshqarish Birlashmasi (International Integrated Reporting Council, IIRC)ning asosiy maqsadi korxona hisob-kitobini integratsiyalash va boshqa tadbirlar orqali korxonalar uchun ma'lumot taqdim etishni o'zlashtirishdir. Ushbu birlashma hisob-kitob jarayonlarini integratsiyalash orqali, korxonalar uchun bir-biriga mos ravishda ma'lumot taqdim etish va taqdim etilgan ma'lumotlarni soliq, boshqaruv va biznes qadriyatlari bilan bog'lab chiqish imkoniyatini oshirishni maqsad qiladi.

IIRC tomonidan tavsiya etilgan integratsiyalangan hisob-kitob qo'llanmalarida, korxona faoliyatining moliyaviy natijalari, moddiy, insoni va intellektual kapital, shuningdek, ijtimoiy va mehmonga oid ma'lumotlar bir-biriga bog'liq ravishda jamlanadi. Bunday integratsiyalangan hisob-kitobning maqsadi korxonalar uchun holistik bir tasavvur yaratish va ularga biznes faoliyatining barcha aspektlarini integratsiyalash va birlashtirish orqali, investitsiya qiluvchilarga, iste'molchilarga va boshqa ko'rsatuvchilarga qanday faollik olib borish haqida to'liq tushuncha berishdir.

Integratsiyalangan hisob-kitobning asosiy afzalliklari quyidagilardir:

1. Holistik ravishda ma'lumot taqdim etilishi: Bu shakl, korxonaning moliyaviy natijalari bilan birgalikda ijtimoiy, insoni va intellektual kapitalning o'zni va ahamiyatini ko'rsatadi.
2. Biznes faoliyatining butun qirralarini qamrab olish: Integratsiyalangan hisob-kitob,

- korxona faoliyatining moliyaviy, ijtimoiy, muhitga oid va boshqa asoslardagi qirralarini integratsiyalash orqali, butunlay tushunarli tasvirlash imkonini beradi.
3. Biznes mazmuni va ko'rsatkichlari: Bu shakl, korxona faoliyatining mohiyati, maqsadlari va boshqa ko'rsatuvchilari to'g'risidagi ma'lumotlarni integratsiyalash orqali, korxona faoliyatining barcha qirralariga qanday muvofiqligini va faollikni ko'rsatadi.
 4. Transparensiya va ishonch: Integratsiyalangan hisob-kitob, korxonalarning ma'lumotlarini ommaviylikka ommaviylik sifatida taqdim etish va boshqa tajribali muhitlarning ishonchini jalb qilishga yordam beradi.
 5. Biznes faoliyatining o'tishini oshirish: Integratsiyalangan hisob-kitobning maqsadi, korxonalar uchun ma'lumotlarni birlashtirish orqali biznes faoliyatining o'tishini oshirish va uning uzluksiz rivojlanishini ta'minlashdir.

Bular barchasi korxonalar uchun integratsiyalangan hisob-kitobning muhimligini va ularning moliyaviy hisob-kitobini o'z ichiga olgan yangi ravishini yaratishdagi ahamiyatini ko'rsatadi.

III. Amaliy mashg'ulotlarini tashkil etish bo'yicha ko'rsatma va tavsiyalar

1. Maqsadni aniqlang: Mashg'ulotni tashkil etishdan oldin, seminar oqibatlari uchun maqsadlarni aniqlang. Bu, qatnashchilarning nima o'rganishlarini, nimalarni tushuntirishlari kerakligini aniqlashda yordam beradi.
2. Mavzu va dastur: Seminar mavzusi va dasturini belgilang. Belgilangan mavzularni o'rganish, dastur haqida ma'lumotlarni ko'rsatish, muzokaralar olib borish va amaliy mashg'ulotlar tashkil etishni ta'minlashga diqqat qaratish juda muhim.
3. Davomatli dastur tuzing: Seminar davomati bo'yicha tuzilgan dastur, har bir qism va faoliyat uchun belgilangan vaqt tanlang. Ishonchli va samarali bo'lish uchun, har qanday o'zgarishlarni o'ylash uchun kafi vaqt ajratib turishni unutmang.
4. Aktivliklarni qo'llab-quvvatlang: Seminar davomati o'qibatlariga aktiv qatnashishni rag'batlantirish uchun, ko'p yaratuvchi mashg'ulotlar va muzokaralar tashkil eting. Guruh ishlari, rol o'ynash, kasblar, saviyalar va qisqa muloqotlar, qatnashchilarning ma'lumot olish va o'rgangan narsalarga oid fikr almashishlarini rag'batlantirishga yordam beradi.
5. Matn va vizuallar: Matnlar va vizuallar (slaydlar, grafikalar, ko'rinishlar) orqali ma'lumotlarni englari oson o'rgatish mumkin. Bu, qatnashchilarning diqqatini qo'llash va ma'lumotlarni yaxshi o'rgatish uchun muhimdir.
6. Muzokaralarni qo'llab-quvvatlang: Qatnashchilarning fikrlarini, savollari va o'zgartirishlari qollab-quvvatlang. Har bir mavzuni

o'zlashtirilgan va ma'lumotga ega bo'lgan muzokaralar orqali amalga oshirish juda muhim.

7. Evaluatsiyani unutmang: Seminar o'qibatlari yakunlandikdan so'ng, qatnashchilar bilan evaluatsiya olib borish. Bu, o'qibatlar ustida o'ylash, seminarning qulayliklarini va yo'nalishlarini aniqlashga yordam beradi va keyingi o'qibatlarni yaxshilashga imkoniyat yaratadi.

8. Hamkorlik qilish: Seminar tashkil etishda hamkorlikdan foydalaning. O'qituvchilar, ko'p miqdorda tajribaga ega bo'lgan insonlar va soha mutaxassislarini qo'llab-quvvatlash uchun birgalikda ishlash juda foydali bo'ladi.

Bu ko'rsatmalar seminar mashg'ulotlarini tashkil etishda yordam berish uchun muhimdir, lekin yaxshi natijalarni ko'rish va seminarning qulayliklarini yaxshilash uchun dastur davomida o'zgartirishlar kiritish mumkin.

Amaliy mashg'ulotlar

1. Auditning xalqaro standartlarining ahamiyati va vazifalari
2. Auditning xalqaro standartlari asosida auditni tashkil qilish
3. Auditorlik dalillarini yig'ish
4. Audit o'tkazish jarayonida malumotlarni yig'ish va umumlashtirish bo'yicha xalqaro audit standartlari
5. Auditlik xulosa va takliflarining xalqaro standartlari
6. Auditning mahsus jabhalari va unga xizmat ko'rsatish
7. Xalqaro audit amaliyoti yuzasidan yo'riqnoma
8. Umumiy Qabul Qilish Standartlari (ISA): Auditorlikning umumiy qabul qilish prinsiplarini taqdim etadi.
9. Auditorlik Faoliyatini Muxosish Etish Standartlari (SAS): Auditorlar uchun ma'lumotlarni to'plash, sinash, va hisob-kitob berishning asosiy prinsiplarini o'z ichiga oladi.
10. Auditorlik Xarajatlari va Bohlamalar Fani (CAS): Auditorlar uchun moliyaviy hisob-kitob berishga oid talablarni taqdim etadi.
11. Xalqaro Chet El Savdo Fani (IFRS): Korxonalar uchun xalqaro savdo va hisob-kitobni moslashtirishga yordam beradi.
12. Xalqaro Chet El Moliya Fani (IFAC): Xalqaro standartlarni qamrab olishda yordam beradi va auditorlik va moliya hisob-kitobi sohasidagi xalqaro standartlarni tartibga soladigan tashkilotdir.
13. Auditorlik va Hisob-kitob Berishga Doir Xalqaro Praktika (IAASB): Auditorlar uchun xalqaro standartlarni qamrab olishga yordam beradi.

14. Xalqaro Chet El Ma'lumotni Ta'minlashga Doir Xalqaro Fani (IASC): Korxonalar uchun ma'lumotlarni taqdim etish, shuningdek, ularga kirishni boshqarish uchun xalqaro standartlarni o'rganishda yordam beradi.

15. Xalqaro Korxona Boshqarish Birlashmasi (IIRC): Integratsiyalangan hisob-kitob berishni taqdim etadi va korxonalar uchun ma'lumotlarni taqdim etish jarayonlarini o'z ichiga oladi.

Fan bo'yicha mustaqil ta'lim topshiriqlari oldindan berilgan mavzular asosida taqdim etiladi

1. Xalqaro Korxona Boshqarish Birlashmasi (IIRC): Integratsiyalangan hisob-kitob berishni taqdim etadi va korxonalar uchun ma'lumotlarni taqdim etish jarayonlarini o'z ichiga oladi.

2. Suv ta'minoti bo'yicha xizmatlarini

ko'rsatuvchi sub'ektlarda buxgalteriya hisobini tashkil etish asoslari

3. Xalqaro standartlarni rivojlantirish ko'rsatuvchi sub'ektlarda buxgalteriya hisobi xususiyatlari

4. Pochta xizmatlarini ko'rsatuvchi sub'ektlarda buxgalteriya hisobi

5. Sug'urta xizmatlarini ko'rsatuvchi sub'ektlar va ular faoliyatining tashkiliy-huquqiy asoslari

6. Vositachilik xizmatlarini ko'rsatuvchi sub'ektlar va ular faoliyatining tashkiliy-huquqiy asoslari

7. Xalqaro standartlarni rivojlantirish va ular faoliyatining tashkiliy-huquqiy asoslari

8. Auditorlik tashkilotlari va axborot-maslahat xizmatlarini ko'rsatuvchi sub'ektlarda buxgalteriya hisobining xususiyatlari

9. Buxgalteriya xisobi axborot tizimlarining nazariy asoslari.

10. Xisob va audit bo'yicha amaliy dasturlar paketlari to'g'risidagi tushuncha.

11. O'zbekiston Respublikasining "Buxgalteriya hisobi to'g'risida"gi Qonuni va uning ahamiyati.

12. Buxgalteriya xisobini avtomatlashtirishning zamonaviy dasturlarining asosiy elementlari.

13. Asosiy vositalar hisobi (5-BHMS asosida).

14. Buxgalteriya xisobi axborotining ta'rifi, tasniflanishi va xususiyatlari.

15. Korxona xususiyatidan kelib chiqqan holda schyotlar rejasiga o'zgartirish va qo'shimchalarni kiritish.

16. Boshlang'ich qoldiqlarni kiritish: schyotlar bo'yicha qoldiqlarni kiritish

17. Xo'jalik yurituvchi sub'ektlarda avtomatlashtirilgan axborot texnologiyalarining qo'llanilishi.

18. Buxgalteriya o'tkazmalari jarayoni.
19. Xodimlarning xisobiga doir xujjatlar bilan ishlash jarayonini avtomatlashtirish.
20. Uzoq muddatli aktivlar tarkibini shakllantirish va avtomatlashtirish asoslari.
21. Ishlab chiqarish xarajatlari xisobini avtomatlashtirish.
22. Xisobot davrining yakunlanishiga tayyorgarlik.
23. Elektron raqamli imzoning mazmuni va mohiyati.
24. Moliyaviy va soliq xisoboti shakllarini tuzish tartibi.
25. Elektron tijorat texnologiyalari va internet tijorati mazmuni.
26. Universal xisobotlarni shakllantirish tartibi.
27. Lizing muomalalari hisobi (6-BHMS asosida).
28. Qisqa muddatli moliyaviy qo'yilmalar hisobi.
29. Nomoddiy aktivlar hisobi (7-BHMS asosida).
30. Materiallar hisobi (4-BHMS asosida).

4. VI. Ta'lim texnologiyalari va metodlari

Dasturda ko'rsatilgan mavzular ma'ruza, seminar shaklida olib boriladi, shuningdek, fanning dolzarb masalalari talabalarga mustaqil ish sifatida o'zlashtirish uchun beriladi. Fan zamonaviy pedagogik texnologiyalarning

- "Klaster";
- "Bumerang";
- "Fikrlar hujumi",
- "Munozarali dars",
- "FSMU" singari metodlari orqali hamda slaydlar, multimedia

namoyishlari bilan o'tkaziladi va mashg'ulotlardagi ma'lumotlar multimedia vositalari yordamida taqdimot qilinadi.

5. VII. Kreditlarni olish uchun talablar:

Joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va topshiriqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ishni muvaffaqiyatli topshirish.

6. Asosiy adabiyotlar:

Xalqaro korxona boshqarish birlashmasida foydalanilgan adabiyotlar har xil korxonalarda ishlov beruvchilar uchun qulay bo'lishi mumkin. Quyidagi adabiyotlar xalqaro korxona boshqarish sohasida keng ommaga mos keladigan va amaliy foydalanish imkoniyatini ta'minlovchi qadriyatga ega:

1. "Xalqaro Korxonalar Boshqarish" (International Business Management) - Paul W. Beamish va Bruce T. Lamont tomonidan yozilgan bu kitob, xalqaro biznesning muhim aspektlarini taqqoslashda yordam beradi. Global strategiya, moliyaviy boshqarish, xalqaro munosabatlar va boshqa muhim mavzularni ko'rib chiqishga yordam beradi.

2. "Xalqaro Biznes" (International Business: Competing in the Global Marketplace) - Charles W. L. Hill va G. Tomas M. Hult tomonidan yozilgan bu kitob, global biznesning muhim yechimlari va qiyosiy muqobilini o'rganishga yordam beradi. Xalqaro bozorlarda qanday muvaffaqiyat qozonish, moliyaviy rivojlanish va xalqaro biznesning boshqa muammolari to'g'risida ma'lumot beradi.
3. "Xalqaro Biznesning Moliyaviy Boshqarish" (Financial Management in International Business) - Kirt C. Butler va David F. Houston tomonidan yozilgan bu kitob, xalqaro biznesda moliyaviy boshqarishning muhimligi va qiyosiy metodlarini o'rganishga yordam beradi. Valyuta risklari, xalqaro kapital o'zlashtirish, moliyaviy aniqlash usullari va boshqa mavzularni ko'rib chiqadi.
4. "Xalqaro Korxona Boshqarishning Asosiy Prinsiplari" (Principles of International Business Management) - Mathew J. Manimala va V. R. R. Nair tomonidan yozilgan bu kitob, xalqaro korxonalarni boshqarishda kerak bo'lgan muhim prinsiplarni taqqoslash va amaliy masalalarni ko'rib chiqishga yordam beradi.

Bu adabiyotlar, xalqaro korxonalarni boshqarish sohasidagi muammolarni tahlil qilishda va xalqaro biznesda muvaffaqiyatli bo'lish uchun muhim qo'llanmalar hisoblanadi. Raqamli versiyalari mavjud bo'lsa-da, ba'zi o'quvchilar qo'lga kirish uchun maqbul variantlar hisoblanadi.

7.	Fan dasturi Samarqand davlat universitetining Kattaqo'rg'on filiali Kengashining 2021 yil 28.08 1 -son bayyonomasi bilan ma'qullangan.
8.	Fan modul uchun mas'ullar: Hamidov D– SamDU KF, "Raqamli texnologiyalar va iqtisodiyot" kafedrası assistenti
9.	Taqrizchilar: Hamidov D– SamDU KF Aniq va tabiiy fanlar fakulteti "Raqamli texnologiyalar va iqtisodiyot " kafedrası o'qituvchisi (ichki)